

Er ref/dnr: NV-06912-24

Vårt dnr: 2026/0007

Naturvårdsverket
registrator@naturvardsverket.se

Stockholm den 16 februari 2026

Yttrande över Naturvårdsverkets förslag till ändringar av jakttider enligt jaktförordningen (1987:905)

Sammanfattning

Naturskyddsföreningen tillstyrker att allmän jakt tas bort för bläsand, kricka och gråtrut. Förslagen är förenliga med försiktighetsprincipen, EU-rättens krav samt principen att jakt endast ska bedrivas på arter med gynnsam bevarandestatus. Förändringarna minskar även risken för bristande selektivitet och artförväxling, särskilt vid jakt på simänder.

Naturskyddsföreningen avstyrker införande av nya arter i allmän jakt, däribland snatterand och björktrast, samt avstyrker förlängning av jakttider för ripor efter den 15 februari. Föreningen avstyrker även förslaget att införa jakt på rådjur (get och kid) under februari och anser att vårjakt på rådjur inte bör förekomma.

Jaktens legitimitet kan inte enbart grundas på att den är juridiskt möjlig. Vilda djur omfattas av ett egenvärde, och jakt bör endast tillåtas när det finns ett tydligt, proportionerligt och samhällsligt motiverat syfte. Detta är särskilt viktigt vid förslag som rör nya jaktbara arter eller utvidgade jakttider utan dokumenterad skadeproblematik.

Föreningen är kritisk till den fortsatta utvidgningen av skydds jakt på enskilda initiativ enligt bilaga 4. Nuvarande utformning riskerar att stå i strid med fågeldirektivets krav på att undantag endast får tillämpas när det saknas annan lämplig lösning samt när kontroll, uppföljning och rapportering säkerställs. Användning av hund som jaktredskap utgör ett genomgående rättsligt och djurvälståndsmässigt riskområde och bör regleras mer restriktivt, särskilt under reproduktionsrelaterade perioder.

Specifika synpunkter

Allmän jakt – fåglar

Bläsand och kricka

Naturskyddsföreningen tillstyrker att allmän jakt på bläsand och kricka avskaffas. Båda arterna är rödlistade som sårbara (VU) och omfattas av EU-kommissionens rekommendationer om att jakt inte bör tillåtas på arter som saknar gynnsam bevarandestatus.

Utöver populationsläget föreligger en betydande risk för bristande selektivitet vid jakt på simänder, särskilt genom artförväxling. En begränsning av antalet jaktbara arter inom denna grupp är därför nödvändig för att uppfylla kraven i såväl fågeldirektivet som jaktlagstiftningen.

Föreningen vill särskilt framhålla att möjligheten till skydds jakt på bläsand enligt bilaga 4 riskerar att motverka syftet med att avskaffa den allmänna jakten. Skydds jakt ska enligt artikel 9 i fågeldirektivet utgöra ett strikt undantag och förutsätter att allvarlig skada kan styrkas, att förebyggande åtgärder har prövats samt att åtgärden är proportionerlig och kontrollerbar. Utan bindande krav på rapportering och uppföljning finns en påtaglig risk för att

skydds jakt i praktiken utvecklas till en generell jaktform. Vid ett eventuellt införande av skydds jakt året runt krävs dessutom tydliga begränsningar för att säkerställa skydd för häckande fåglar, då underlag om artens häckningsperiod och sårbarhet i detta avseende saknas i remissen.

Snatterand

Naturskyddsföreningen avstyrker förslaget att införa snatterand som ny art i allmän jakt. Arten ingår i en artgrupp där risken för felskjutning är betydande och där jakten i praktiken är svår att avgränsa till den avsedda arten. Detta strider mot kravet på selektivitet och kontrollerbarhet samt mot försiktighetsprincipen.

Björktrast

Naturskyddsföreningen avstyrker att allmän jakt på björktrast återinförs. Arten är rödlistad som nära hotad (NT) och uppvisar en långvarig och omfattande populationsminskning. Att tillåta allmän jakt i detta läge är inte förenligt med försiktighetsprincipen eller med principen att jakt endast ska bedrivas på överskottet hos livskraftiga bestånd. Eventuella lokala skadesituationer bör hanteras genom individuellt prövad skydds jakt.

Gråtrut

Naturskyddsföreningen tillstyrker att allmän jakt på gråtrut avskaffas. Arten jagas huvudsakligen inom ramen för skade- och störningsproblematik snarare än som jaktbar resurs. Sådana situationer bör hanteras genom riktad, tids- och platsbegränsad skydds jakt med tydliga villkor och uppföljning.

Sjööorre

Naturskyddsföreningen anser att allmän jakt på sjööorre bör upphöra. Jaktuttaget är marginellt medan störningseffekterna är betydande, särskilt då arten ofta uppträder i blandflockar tillsammans med internationellt hotade arter. Risken för störning och förväxling i områden där arten vintertid koncentreras talar tydligt mot fortsatt allmän jakt.

Ripor (dalripa och fjällripa)

Naturskyddsföreningen avstyrker förslaget att förlänga ripjakten efter den 15 februari. Ripor inleder ofta reproduktionsrelaterade beteenden redan under februari, i samband med spel, och jakt därefter riskerar att påverka individer som med stor sannolikhet kommer att bidra till häckningen. Detta strider mot fågeldirektivets grundläggande krav på fredning under reproduktionsperioden.

Föreningen anser vidare att jaktstarten bör harmoniseras med Norge, tidigast den 10 september, för att minska jakttryck och risken för koncentrerad jakt.

Orre och tjäder

Naturskyddsföreningen anser att jakten på orre och tjäder i södra Sverige bör upphöra eller kraftigt begränsas. Jakttiderna bör i större utsträckning baseras på regional beståndsstatus.

Morkulla

Naturskyddsföreningen anser att jakten på morkulla bör avslutas senast den 30 november. Förlängd jakt under vinterperioden innebär betydande djuretiska och rättsliga problem, särskilt vid jakt med hund, då övervintrande individer kan vara särskilt sårbara.

Gräsand och utsättningsverksamhet

Naturskyddsföreningen uppmärksammar de omfattande problem som är kopplade till kommersiell uppfödning och utsättning av gräsand för jaktändamål. Utsättningarna påverkar ekosystem, innebär risker för genetisk påverkan på vilda populationer samt medför smitt- och övergödningproblematik. Forskning visar dessutom att utsatta änder har högre dödlighet än vilda individer och att verksamheten är bristfälligt reglerad ur djurskydds- och biologiskt perspektiv.¹

Föreningen anser att utsättning av gräsand inte ska kunna motivera skydds jakt på vilda predatorer och att Naturvårdsverket, i samverkan med Jordbruksverket, bör initiera en process med syfte att avveckla kommersiell uppfödning och utsättning av gräsand för jaktändamål. Det bör även noteras att utsättning av änder är kraftigt begränsad eller inte tillåten i jämförbara länder såsom Danmark och Norge, vilket ytterligare understryker behovet av en restriktiv hållning i Sverige.

Däggdjur

Rådjur

Naturskyddsföreningen avstyrker förslaget att införa jakt på rådjur (get och kid) under februari. Utvidgningen riskerar att etablera februari som ordinarie jaktmånad och medför ökad störning under en ekologiskt och fysiologiskt känslig period då djurens kondition är låg och deras möjligheter till återhämtning begränsade.

Föreningen anser vidare att vårjakt på rådjur inte bör förekomma. Jakt under vår och försommartid är oförenlig med försiktighetsprincipen och strider mot grundläggande djurskyddshänsyn, särskilt mot bakgrund av artens reproduktionsbiologi och kidens långvariga beroende av geten.

Älg

Naturskyddsföreningen vill särskilt uppmärksamma förslagen om förlängda jakttider för älg in i februari. Jakt på älg under denna period innebär betydande djurvälståndsmässiga risker, särskilt i områden där djup snö och skare kraftigt begränsar älgarnas rörlighet. Flykt i svåra vinterförhållanden medför hög energiförbrukning och stress, vilket i synnerhet drabbar dräktiga älgkor och kan påverka både deras överlevnad och reproduktionsförmåga.

Hundanvändning och hundträning

Naturskyddsföreningen ser användningen av hund som jaktredskap som en central rättslig och djurvälståndsmässig fråga i jaktöversynen. En grundläggande utgångspunkt bör vara att varken jakt eller hundträning tillåts under parnings-, spel- och yngeltid eller andra perioder då ungar är beroende av sina föräldrar för att överleva, samt under förhållanden där vilda djur är särskilt sårbara, såsom vid djup snö, skare, is eller extrem värme.

Även om senareläggning av hundanvändning vid vildsvinsjakt är positiv, innebär andra delar av förslaget en successiv normalisering av hundanvändning inom både allmän jakt och

skydds jakt. Detta ökar risken för störning av icke avsedda arter och försvårar tillsyn, kontroll och selektivitet.

Naturvårdsverket redovisar inte någon analys av djurvälståndseffekterna vid jakt med hund på små däggdjur, såsom gnagare. Det saknas underlag som visar att sådan jakt alltid är snabb och fri från onödigt lidande, särskilt i jämförelse med redan tillgängliga, snabbt dödande fällor.

Skydds jakt och bilaga 4

Naturskyddsföreningen är kritisk till den fortsatta utvidgningen av skydds jakt på enskilda initiativ. Skydds jakt ska enligt fågeldirektivet utgöra ett undantag och endast tillåtas när allvarlig skada kvarstår efter att förebyggande åtgärder vidtagits och när det saknas annan lämplig lösning.

Föreningen noterar att den nuvarande lydelsen av bilaga 4 inte uttryckligen innehåller den grundläggande förutsättningen enligt artikel 9 i fågeldirektivet att undantag endast får tillämpas om det saknas annan lämplig lösning. Avsaknaden av denna formulering bidrar till en rättstillämpning som riskerar att gå utöver vad unionsrätten tillåter.

Naturvårdsverket redovisar inte någon samlad analys av faktisk samhällsskada eller risk som motiverar skydds jakt på flera av de arter som föreslås omfattas av bilaga 4, däribland småfåglar och näbbmöss. Avsaknaden av en tydlig proportionalitetsbedömning strider mot unionsrättens krav på restriktiv tillämpning av undantag från artskyddet.

Föreningen vill betona att tydliga besluts-, kontroll- och uppföljningsstrukturer inte utgör ett hinder, utan en förutsättning för att skydds jakt ska kunna bedrivas rättssäkert och i enlighet med EU-rätten. Avsaknaden av ett obligatoriskt och fungerande rapporteringssystem, som även omfattar skadeskjutningar, innebär att Sverige i dagsläget inte uppfyller kraven på kontroll och uppföljning av undantag enligt fågeldirektivet. Detta ligger även i linje med slutsatserna i SOU 2025:32.

Mot denna bakgrund bör skydds jakt i betydligt större utsträckning vara beslutsstyrd av länsstyrelser. Åtgärder som innebär förstörelse av fågelbon eller avlivning i samband med häckning medför betydande djurskyddsrisiker och bör inte tillåtas vid osäkerhet om häckningens status eller när ungar kan förekomma.

Begreppet "anläggning" i bilaga 4 behöver förtydligas. I dess nuvarande tillämpning har undantaget kommit att användas i miljöer såsom parker, kyrkogårdar och golfbanor, vilket inte kan anses förenligt med fågeldirektivets restriktiva syn på undantag från artskyddet.

Föreningen avstyrker även att ytterligare arter, såsom ladusvala, hussvala och talgoxe, inkluderas som skadegörare i bilaga 4. Sådana situationer är mycket ovanliga och bör hanteras genom individuell prövning.

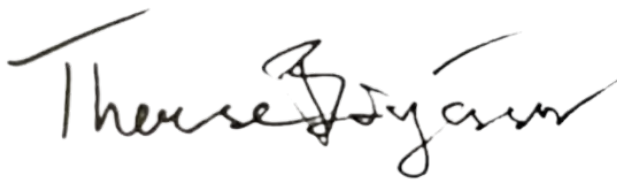
Detta remissvar har utarbetats av Isak Isaksson, sakkunnig biologisk mångfald vid rikskansliet, avdelningen Biologisk mångfald och miljögifter, Naturskyddsföreningen.

För Naturskyddsföreningen

Dag som ovan

Therese Börjesson

Avdelningschef, Avdelningen Biologisk mångfald och miljögifter

A handwritten signature in black ink that reads "Therese Börjesson". The signature is written in a cursive style with a large, stylized initial 'T'.

¹ SLU (2020). *Utsättning av gräsand för jakt – konsekvenser för ekologi, genetik och djurvälstånd*. Sveriges lantbruksuniversitet.